

دویچه وله

علیه مجازات اعدام برای کودکان

به مناسبت ۲۰ نوامبر
هجدهمین سالگرد تصویب کنوانسیون بین‌المللی حقوق کودک

تا ماه مه (زمان تهیه گزارش از سوی عفو بین‌الملل)، اعدام یک کودک بزهکار در آن ثبت شده است.

تعریف ناسازگار ایران از سن کودک

دولت ایران اعدام کودکان و نوجوانان را رد می‌کند. ماده ۴۹ قانون مجازات ایران می‌گوید: «اطفال در صورت ارتکاب جرم مبری از مسؤلیت کیفری هستند». اما تعریفی که این قوانین برای "طفل" و فرد بالغ ارائه می‌دهد با قوانین بین‌المللی سازگار نیست. در قوانین ایران "طفل" کسی تعریف شده که "به سن بلوغ شرعی نرسیده باشد" و سن بلوغ شرعی در ایران برای دختران ۹ و برای پسران ۱۵ سال است. این امر به معنای آن است که دختران بالای ۹ سال و پسران بالای ۱۵ سال بالغ‌اند و می‌توانند به مجازات مرگ محکوم شوند. در حالی که در میثاق‌های بین‌المللی، طفل یا کودک کسی تعریف شده که زیر ۱۸ سال باشد.

ماده ۳۷ میثاق حقوق کودک می‌گوید، «نه حکم اعدام و نه حبس ابد، نباید برای جرایمی صادر شود که افراد زیر ۱۸ سال مرتکب شده‌اند». ماده ۶ اعلامیه جهانی حقوق بشر نیز می‌گوید: «مجازات مرگ نباید برای جرایمی صادر شود که افراد زیر ۱۸ سال مرتکب شده‌اند».

براساس آمارهای غیررسمی، هم‌اکنون در ایران حدود هفتاد نفر از محکومین به اعدام را افرادی تشکیل می‌دهند که در زمان ارتکاب جرم، سن شان زیر ۱۸ سال بوده است. بسیاری از فعالین حقوق بشر و وکلای دادگستری در ایران و نیز نهادها و سازمان‌های بین‌المللی از جمله یونیسف، عفو بین‌الملل، دیده‌بان حقوق بشر و نیز اتحادیه اروپا خواهان حذف مجازات اعدام برای اطفال زیر ۱۸ سال در قوانین جزایی ایران هستند.

تلاش عفو بین‌الملل

۲۰ نوامبر برابر است با هجدهمین سالگرد تصویب کنوانسیون بین‌المللی حقوق کودک. به همین مناسبت، سازمان عفو بین‌الملل در فرانکفورت اکسیون برقرار کرد که موضوع آن لغو حکم مکوان مولودزاده و سایر کودکان زیر ۱۸ سال در ایران بود.

مکوان مولودزاده که اکنون ۲۰ سال دارد، متهم است که در سن ۱۳ سالگی به چند پسر همسن خود تجاوز کرده و به همین اتهام به اعدام محکوم شده‌است.

«ایران بالاترین رقم اعدام کودکان و افراد زیر ۱۸ سال را در دنیا به خود اختصاص داده‌است». این گزارشی است که سازمان عفو بین‌الملل به مناسبت هجدهمین سال تدوین کنوانسیون بین‌المللی حقوق کودک منتشر کرده‌است.

به همین مناسبت سازمان عفو بین‌الملل، سه شنبه بیستم نوامبر را روز مبارزه با اعدام کودکان در ایران نام نهاده و اکسیون برقرار کرده‌است.

«روت یوتتر» یکی از اعضای بخش خاورمیانه سازمان عفو بین‌الملل در آلمان از نگرانی این سازمان در مورد اعدام کودکان در ایران سخن می‌گوید: «سازمان عفو بین‌الملل بسیار نگران ایران است چرا که ایران کشوری است که بیشترین تعداد اعدام افراد زیر ۱۸ سال را دارد و در سالروز کنوانسیون بین‌المللی حقوق کودک ما می‌خواهیم به بهانه این روز، نقض حقوق بشر را متذکر شویم. در ایران از سال ۱۹۹۰ حداقل ۲۵ کودک اعدام شده‌اند و تنها در سال ۲۰۰۷ حداقل ما از ۳ اعدام باخبر شدیم که آخرین آن اواسط نوامبر بوده که در همدان یک فرد زیر ۱۸ سال به دار آویخته شده. طبق گزارش عفو بین‌الملل در حال حاضر در ایران حداقل ۷۷ کودک به اعدام محکوم شده‌اند».

خانم یوتتر همچنین می‌گوید که خواست سازمان عفو بین‌الملل از ایران بسیار روشن و واضح است: «سازمان عفو بین‌الملل از ایران می‌خواهد به تعهدات بین‌المللی پایبند بماند. قوانین بین‌المللی در این مورد کاملاً روشن است، افراد زیر ۱۸ سال و کودکان نباید به اعدام محکوم شوند. ایران کنوانسیون حقوق کودک را امضا کرده و طبق این کنوانسیون مجازات اعدام از ۱۸ سالگی و تنها در مورد جرائم سنگین مجاز است و ما از رژیم ایران می‌خواهیم که قوانین ایران را عوض کنند تا مطابق این قانون صریح و روشن، در ایران، کودکان به اعدام محکوم نشوند». □

هانس گرت پوترینگ، رئیس پارلمان اروپا از ایران خواست از اجرای احکام اعدام کودکان و نوجوانان خودداری کند. هم‌اکنون چندین نفر در ایران محکوم به اعدام‌اند که هنگام ارتکاب جرم، کودک بوده‌اند.

رئیس پارلمان اروپا می‌گوید، اعدام این دو نفر نقض حقوق بشر و نقض دیگر کنوانسیون‌های بین‌المللی است. بنا به آمار سازمان‌های مدافع حقوق بشر، از سال ۲۰۰۴ بدین‌سو، ۱۷ نفر در ایران اعدام شده‌اند که زمان ارتکاب جرم زیر ۱۸ سال بوده‌اند. سازمان عفو بین‌الملل می‌گوید، ایران این امتیاز وحشتناک را به خود اختصاص داده که از سال ۱۹۹۰ تا کنون بیش از هر کشور دیگری کودکان بزهکار را اعدام کرده است.

میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی (اعلامیه حقوق بشر) و میثاق حقوق کودک، اجرای مجازات مرگ در مورد کودکان بزهکار را صریحاً منع کرده است. ایران هر دوی این معاهده‌های بین‌المللی را امضا کرده و موظف است که مفاد آنها را رعایت کند. دولت ایران اما با محکوم کردن کودکان بزهکار به مرگ هر دوی این میثاق‌ها را نقض می‌کند.

در حال حاضر خودداری از کاربرست مجازات مرگ در مورد کودکان بزهکار، چنان در سطح جهان وسیع شده که به قاعده‌ای متداول در حقوق بین‌الملل درآمده و برای هر کشوری لازم‌الاجرا شده است. در ایران اما هنوز چنین نیست. براساس گزارش‌های سازمان عفو بین‌الملل، در سه سال گذشته به غیر از ایران، فقط در سه کشور چین، سودان و پاکستان اعدام کودکان بزهکار صورت گرفته است. با این‌همه، شمار اعدام‌ها در ایران بیش از مجموع آنها در این سه کشور بوده است.

بنا به آمار سازمان عفو بین‌الملل که در ماه مه سال ۲۰۰۷ انتشار یافت،

- در سال ۲۰۰۴، چین یک کودک بزهکار را اعدام کرد، ایران سه تا
- در سال ۲۰۰۵، سودان دو کودک بزهکار را اعدام کرد، ایران هشت تا
- در سال ۲۰۰۶، پاکستان یک کودک بزهکار را اعدام کرد، ایران چهار تا
- در سال ۲۰۰۷، ایران تنها کشوری است که